

'Groninger taal ook in de kerk goed te gebruiken'

Op steeds meer plaatsen in de provincie Groningen wordt in steeds meer kerken van Hervormde, Gereformeerde en Katholieke richting bij tijd en wijle een „Grunneger Dainst” gehouden. Kerkdiensten in het Gronings dialect (of is het toch een taal?) komen in zwang. De diensten worden over het algemeen door veel gemeenteleden en anderen bijgewoond. De grote stimulator achter deze diensten is ds. E. J. Struif uit Zuidhorn.

Het idee van de Gunneger Dainsten is overigens niet nieuw. De eerste dienst in deze vorm werd gehouden vlak na de tweede wereldoorlog door professor Hulst, destijds predikant in Delfzijl. Het initiatief werd al gauw opgevolgd door ds. Hamming die als predikant werkte in Roodeschool en Loppersum. Dominee Struif is van mening, dat de Grunneger Dainsten helemaal serieus worden genomen door de kerkbezoekers. Zelfs op prijs worden gesteld.

„Je hoort heel vaak mensen zeggen dat ze niet alleen Gronings praten maar ook Gronings denken. Die, laten we maar zeggen taal, staat dicht bij ons. Natuurlijk kom je ook mensen tegen, die zeggen: „Kan dat eigenlijk wel, is een dergelijke dienst niet een beetje oneerbiedig?” Maar over het algemeen komt het erg positief over.

Mijn ervaring is, dat je ook betrekkelijk veel jonge mensen aantreft tijdens de Groninger diensten en ook veel mensen van allerlei geloofsrichtingen.

Daarbij komt, dat met deze diensten eveneens mensen naar de kerk worden getrokken, die er anders niet zo gemakkelijk naar toegaan. Ze

willen dan zo'n dienst wel eens meemaken en het komt voor dat je deze mensen dan vaker bij dergelijke diensten weer tegenkomt,” aldus ds. Struif.

Huiskamertaal

Hij is van mening dat ook in het Gronings het Evangelie op een behoorlijke manier kan worden uitgedragen, waarbij waarschijnlijk meer mensen worden bereikt dan via de geijkte weg. „Eveneens,” zo zegt ds. Struif, „is het goed dat je de mensen ervan overtuigt dat onze Groninger taal voor meer dingen gebruikt worden kan dan dat men vaak denkt.

Ik kom zelf van een boerderij, waar vroeger vaak werd gezegd: „Dat Gronings praat je maar achter de koeien, maar als je je kost met het Woord wilt verdienen, dan moet je maar Nederlands praten”.

Ik geloof, dat men de Groninger taal vaak onderschat heeft en het is goed eens te laten zien, dat niet alleen goede literatuur in het Gronings kan worden geschreven, maar dat de taal zich ook voor kerkdiensten uitstekend laat lenen.

De streektaal heeft vaak gefunk-

tionieerd in intieme sfeer hé, huiskamertaal. Maar het is voor meer dingen te gebruiken en dat moeten de mensen eerst leren. Het is meer mans, dan men vaak heeft gedacht.”

Wennen

Dominee Struif is overigens van mening, dat er een gewenningsperiode nodig zal zijn voor veel mensen. Er zijn kringen waarbinnen het gebruik van de Groninger taal tijdens kerkdiensten als „raar” wordt ervaren. Oneerbiedig ook.

Volgens ds. Struif is gebleken, dat veel mensen moeite hebben met het idee dat ook tegen een dominee Gronings kan worden gesproken. Waarschijnlijk heeft dat met een gevoel van respect te maken, want het treft in dit geval niet alleen een dominee, maar ook burgemeesters en artsen bijvoorbeeld, spreekt men niet zo gemakkelijk in het Gronings toe.

„Er zijn gevallen geweest, waarin ik het gevoel kreeg dat het gesprek beter in de Nederlandse taal kon worden voortgezet, hoewel ik zeker wist, dat de betreffende mensen onder elkaar Gronings spraken. Toch werkt het Gronings in die gevallen belemmerend en terwille van het gesprek moet je dan overschakelen,” aldus ds. Struif.

Dat de Groninger diensten er, zoals hij zelf zegt „wat meer inkomen,” juicht ds. Struif overigens toe. Dat feit is mede te danken aan de interkerkelijke commissie, die zich hiermee bezighoudt. Men tracht door middel van berichten en aankondigin-

gen in de kranten er meer bekendheid aan te geven.

De draad van de Groninger diensten werd door ds. Struif weer opgepakt in 1965 toen hij voorganger was in een gemeente waartoe het kerkje van Oostum behoorde. Daar organiseerde hij regelmatig deze diensten en die werden normaal bezocht.

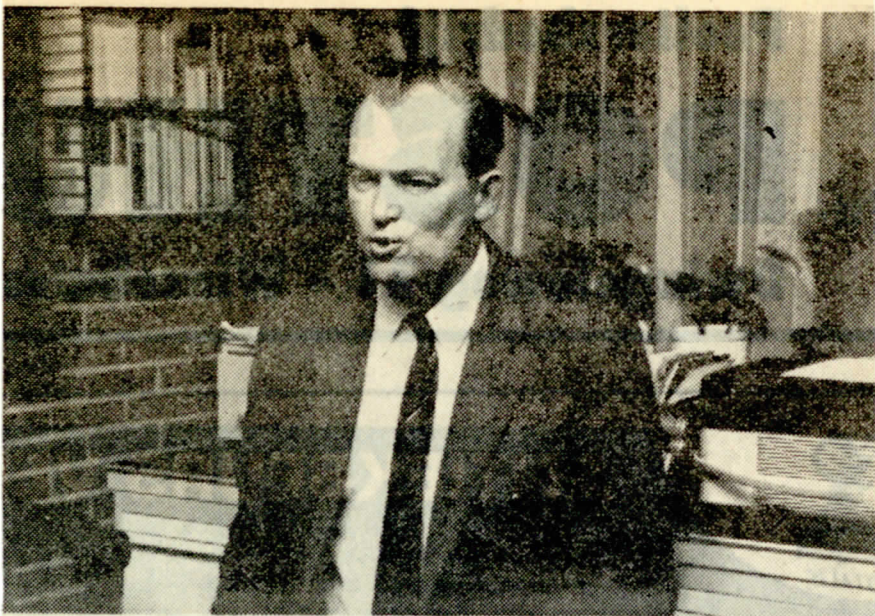
Door een vriend werd hij op het idee gebracht om eens een aankondiging te plaatsen in de Groninger Kerkbode en al spoedig volgden ook aankondigingen in bijvoorbeeld de Gezinsbode en tal van andere bladen. De vruchten van deze publikaties werden duidelijk geplukt, want de Groninger diensten in het kerkje van Oostum werden steeds drukker bezocht.

Ongedwongen sfeer

Dominee Struif heeft de indruk dat er tijdens de Groninger diensten een aanmerkelijk ongedwongener sfeer heerst dan bij de normale diensten. „Dat spreekt de mensen bestlist aan”, aldus ds. Struif. „Daarbij komt dat deze diensten steeds drukker worden bezocht en dat wordt rondgesproken.

De ene gemeente hoort dat van de ander en men denkt: „Hé, dat moeten wij ook eens een keer hebben”. Daardoor worden sommige kerkeraden geïnspireerd om ervoor te zorgen ook eens zo'n dienst in hun kerk te halen. De mensen willen best eens iets anders. Ook op kerkelijk gebied”, aldus ds. Struif.

De Groninger diensten worden meestal in de avonduren gehouden om de gebruikelijke diensten normaal



● Dominee E. J. Struif uit Zuidhorn

doorgang te kunnen laten vinden.

Op het moment dat ds. Struif de Groninger diensten nieuw leven inblies, was het beschikbare materiaal maar karig. Er bestond een klein boekje met psalmen en gezangen. Via ds. Hamming kwam hij in het bezit van, zij het zeer weinig, wat liturgisch materiaal. De meeste bijbelteksten moesten toen nog door ds. Struif zelf in het Gronings worden vertaald. Later werd hij daarbij geholpen door anderen maar er was slechts een kleine keus.

Er bleek toen overigens een berijmingscommissie bezig te zijn die doorging met het vertalen van psalmen en gezangen, waardoor over wat nieuw materiaal kon worden beschikt. Op 29 november zal het nieuwe „Laid- en gezangboek” worden aangeboden in de kerk van Loppersum.

Toen ds. Struif met de Groninger diensten begon waren er nog geen vertaalcommissies voor het Oude en Nieuwe Testament. Die kwamen er rond de zeventiger jaren, door toedoen van de culturele raad van de provincie Groningen. Er zijn twee commissies bezig om vanuit het Grieks en Hebreuws bijbelteksten te vertalen.

Samenwerking

Voor ds. Struif is samenwerking tussen de verschillende kerken overi-

gens van groot belang. Daarom vindt hij dat diensten niet gepaard moeten gaan met bijvoorbeeld een avondmaalsviering, omdat dan mogelijk mensen uit hun eigen kerk weg zouden kunnen blijven om die speciale Groninger dienst elders mee te maken.

„We willen beslist geen kerkje in de kerk worden. We willen samenwerken, maar elkaar beslist geen concurrentie aandoen. Daarom doen we het ook 's avonds. Dan zijn de normale diensten in de kerken geweest.”

Opvallend is overigens dat, hoewel er katholieke pastores in de commissie zitten hebben, nog vrijwel geen diensten in de Groninger taal worden gehouden binnen de katholieke kerken. Een uitzondering daarop vormt de kerk van de Groninger pastoor Röben, die af en toe een dergelijke dienst in zijn eigen kerk houdt.

Voor het overige is daar weinig van bekend. Ds. Struif vindt overigens dat dat toch zou moeten gebeuren en ziet er geen enkel probleem in om er zelf medewerking aan te verlenen. „Ik kan me best voorstellen, dat men liever iemand uit eigen kring heeft die een Groninger dienst voor kan gaan, maar dat neemt niet weg, dat ik te allen tijde bereid ben om mee te werken. Het initiatief moet echter van de gemeenten en parochies zelf uitgaan.”